Pauluswerk

Overwin het kwade door het goede

ontmoeting

Jaargang 18 - juni 2014 - nummer 2

The 1% and the 99% 2

Overpeinzingen van een ”ambassadeur” van de Pauluskerk 3

Schrijverscafé 3

Afscheid (maar niet helemaal) van Antoinette Bruijs 4

Reis naar Palestina en Israël 5

Kosmopolitisme. Samen in een ruimteschip 6

Bezoekers en vrijwilligers Pauluskerk naar Keukenhof 7

“Wie had dat gedacht” 8

daadwerkelijke hulp

bezinning

The 1 % and the 99 %

Het is crisis, dus .....

Steeds vaker doen mensen een beroep op de opvang, zorg en hulpverlening van de Pauluskerk, die dat vroeger niet deden. Tot voor een jaar of vier ging het toch vooral om mensen echt in de marge: dak- en thuislozen, verslaafden, (ex-)psychiatrische patienten, vluchtelingen, mensen zonder verblijfspapieren, alleenstaande moeders met een of meer kinderen. Hun nood is de laatste jaren niet minder geworden. Integendeel.

De enorme bezuinigingen op de maatschappelijke opvang, gezondheidszorg, sociale voorzieningen, bijstand en bijzondere bijstand van de afgelopen jaren en een kil en steeds inhumaner wordend asiel- en vreemdelingenbeleid zijn daar de oorzaak van. Maar de laatste jaren komt er steeds meer een nieuwe groep bij: zzp-ers en kleine ondernemers. Zij komen in de financiële problemen, zijn arm volgens de officiële normen, houden het hoofd niet meer boven water of raken op straat. Het aantal mensen, dat in Rotterdam onder de armoedegrens leeft, is inmiddels gegroeid tot boven de 100.000 mensen, veel kinderen incluis. De crisis is lang en gaat diep, zegt men dan. Dat heb je met een crisis. Als die weer over is, lost het probleem zich vanzelf op. Einde verklaring.

Er is veel meer aan de hand dan een economische crisis alleen

Ik geloof eigenlijk steeds meer, dat dat helemaal niet het einde is, maar slechts een klein deel van de verklaring. Er is, volgens mij, veel meer aan de hand dan een economische crisis van tijdelijke aard. Het is veel fundamenteler en ernstiger. Een aantal signalen wijst erop, dat er tegelijk iets anders aan de gang is. Een herverdeling van welvaart en inkomen van het overgrote deel van de samenleving (de 99%) naar een kleine groep (1%) die zijn weerga niet kent. Volgens recent onderzoek van Oxfam bezitten inmiddels 85 mensen op aarde evenveel rijkdom als de helft van de mensheid, zo' n drie- en een half miljard mensen. Te beginnen in Chile in de jaren zeventig en daarna op nog veel grote schaal in de Verenigde Staten van Amerika en in Europa in de jaren tachtig en negentig zijn wereldwijd de economische ideeën van de Chicago School of Economics doorgevoerd. Het is overal het zelfde toverrecept: privatisering, deregulering en bezuiniging op de overheidsuitgaven. Overheidsingrijpen wordt gezien als probleem, de overheid is de "big spender". Ons heil hebben wij te verwachten van een vrije markt en dus van een vooral groot bedrijfsleven, dat op geen enkele manier moet worden belemmerd in zijn handelen. Integendeel. Met de gemengde en op solidariteit gebouwde economieën moest radicaal worden gebroken. Of zoals Alan Greenspan, toen voorzitter van de FED, het in 2007 formuleerde: "Willen wij slagen, dan moeten wij volledig met het verleden breken. Om welvaart te scheppen moet je een concurrerende markt hebben en daar gaan wij ons op concentreren". Wat er werkelijk aan de gang is dat is dus iets anders. Een onvoorstelbaar "geslaagde" greep naar de macht van de kleine groep van rijken en succesvollen, lokaal en wereldwijd. Uit de cijfers blijkt duidelijk, dat de crisis de rijken niet armer heeft gemaakt, zoals aanvankelijk werd gedacht, maar juist rijker. De kloof tussen rijk en arm is alleen maar gegroeid. Het desolate beeld van samenlevingen met een onvoorstelbare private rijkdom en een enorme publieke armoede. Lees bij voorbeeld "Reizen zonder John", waarin Geert Mak het trieste beeld schetst van een land, dat zijn ziel en zaligheid heeft verkocht aan het Geld en de desolate gevolgen daarvan voor de Amerikaanse samenleving, met name voor de mensen aan de onderkant en in de marge. Het kapitalisme, in ieder het ongebreidelde, neoliberale kapitalisme van nu, dat zoveel trekken vertoont van het 19e-eeuwse kapitalisme uit de tijd van Dickens en Marx, brengt dus helemaal niet wat het zegt te doen: welvaart en voorspoed voor iedereen. Integendeel. De bewering als zou het kapitalisme dat doen, is overduidelijk gebaseerd op geloof, op ideologie, niet op de feiten. Ook de bewering, die ik zo vaak hoor over de bezoekers van de Pauluskerk, dat ze hun dak- en thuisloosheid of hun verslaving of hun vlucht vanuit Azië en Afrika naar Europa alleen maar aan zichzelf te danken hebben, klopt in veel gevallen niet. Hun armoede en ellende worden in stand gehouden, vaak ook bewust, door een systeem, dat heeft besloten er te zijn voor de kansrijken en niet voor de kansarmen.

Het kapitalisme werkt niet, ongelijkheid is "normaal"

In mijn waarneming en grote zorg, dat er veel meer aan de gang is dan een tijdelijke economische crisis, word ik bevestigd door een boek van de hand van de econoom Thomas Piketty, dat al een jaar geleden is verschenen, maar recent in het Engels vertaald.[1)] In zijn boek geeft Piketty een verklaring voor de ongelijkheid tussen arm en rijk in de wereld. In een lijvig en op enorme hoeveelheid aan onderzoeksmateriaal gebaseerd boek probeert hij aan te tonen, dat de waarde van verzameld geld: kapitaal, zoals aandelen, obligaties en vastgoed sneller groeit dan de economie en salarissen in het algemeen. Daardoor zouden de mensen die veel bezitten steeds rijker worden. Het boek raakt in de VS een gevoelige snaar, waar veel discussie is over de rijkste 1 procent van de bevolking. Volgens Piketty hebben we in de periode van 1930 tot circa 1980 geleefd in een uitzonderingsperiode. In die jaren was de ongelijkheid in inkomen en vermogen tussen mensen relatief klein. Wie dacht, dat dat de normale situatie was, vergist zich. Juist nu, sinds de jaren tachtig, zijn wij 'back to normal". Ook in Nederland. En wie dacht, dat Nederland een paradijs van gelijkheid zou zijn, vergist zich. Als het gaat om vermogen, blijkt Nederland juist een van de meest ongelijke landen ter wereld, volgens Piketty. Het kapitalisme werkt eenvoudigweg niet, in

ieder geval maakt het niet waar wat het zegt te doen: het brengen van welvaart en geluk voor iedereen. Dat lijkt mij de kern van wat Piketty beweert.

Terug naar de kern: het publieke belang en het nuts-karakter van alle menselijke activiteiten

Piketty ziet als oplossing voor groeiende ongelijkheid de invoering van een wereldwijde belasting op vermogen en een belasting van 80 procent op inkomens boven de 500.000 dollar. Het zou zeker een goede zaak zijn die kant op te werken. De zwaarste schouders dragen de zwaarste lasten, heette dat vroeger. Dat moet, maar het is de vraag is of het haalbaar is. Hollande heeft het in Frankrijk geprobeerd, maar is ervan teruggekomen. Volgens mij moet je dieper aangrijpen. Wij moeten weer terug naar de kern. En die is, dat economie en kapitaal geen doelen op zichzelf ("goden") zijn of voor privaat belang van een paar, maar ten principale instrumenten ten dienste van het publieke belang, van allen. Het is onvoorstelbaar hoezeer en vanzelfsprekend in onze samenleving grote bedrijven en hun private belangen in de publieke ruimte aanwezig zijn. Ons hele landschap is vervu(i)ld van hun blijde boodschappen, hun logo's staan aangeplakt op elk metrostation en in elk glossy magazine. Is het een wonder, dat veel mensen onwillekeurig gaan denken, dat zij vooral consument zijn? Zelfs bij de verkiezingen. Meer dan nodig is, volgens mij, dat wij ons weer hernieuwd oriënteren op het enorme belang van de publieke ruimte en de publieke zaak. Democratie betekent, dat mensen allereerst burger zijn en geen consument. Dat zij zich verantwoordelijk voelen voor het publieke belang. Burgers zijn diegenen die bepalen wat goed is voor het land en niet de grote bedrijven en hun aandeelhouders. Mensen zijn geen verlengstuk van de economie. Alle economie heeft een nuts-karakter. Hetzelfde zou, wat mij betreft, moeten gelden voor individuele bedrijven. Als bedrijven zeggen, dat zij maatschappelijk verantwoord willen ondernemen, prima, maar dan echt en dus niet als PR en doekje voor het bloeden. Elk bedrijf heeft in de kern een nuts-karakter. De succesvolle coöperatieve bedrijven in Mondragon, Noord-Spanje, laten zien hoe goed en humaan een coöperatief sociaal model werkt, juist in tijden van crisis [2].

Dick Couvée

[1] Thomas Piketty, Capital in the Twenty-First Century, Harvard University Press, 2014

[2] Tegenlicht, uitzending van 5 maart 2012, Het wonder van Baskenland

Overpeinzingen van een "ambassadeur" van de Pauluskerk

Het komt niet goed, maar toch knokken we door

De ondertitel van dit stukje stemt niet tot vrolijkheid, ik geef het toe. Op mijn zestigste verjaardag kreeg ik een krant cadeau die was verschenen op mijn geboortedag. Afgezien van ietwat verouderd taalgebruik, had die krant gewoon vandaag kunnen verschijnen. De krant opent met berichten over oplopende spanningen tussen West-Europa en Rusland. Er zijn toenemende zorgen over het atoomgeschut waar de Russen vermoedelijk over beschikken. Amerika wordt overspoeld door communistische(!)vluchtelingen. Inzake de energievoorziening wordt gemeld dat de Europese Gemeenschap voorlopig beschikt over voldoende voorraden steenkool en cokes. Er is ophef in Rotterdam over het besluit van de RET om het tramtarief te verhogen van 12 naar 15 cent per rit. Ook in 1954 worden al mensen veroordeeld wegens rijden onder invloed, worden bromfietsen gestolen en vermoordt een vrouw haar eigen baby. Verder lezen we dat een PvdA-minister in conflict komt met zijn eigen partijgenoten. De directeur van een melkfabriek wordt veroordeeld wegens geknoei met zijn boekhouding. Als een mokerslag treft mij het bericht dat er extra geld van het Rijk komt voor de bouw van woningwetwoningen voor bejaarden van 60 jaar en ouder…

De raderen van de tijd draaien door, zonder dat er iets lijkt te veranderen

Met het oplossen van de wereldproblemen schieten we geen snars op. Waar we wél iets aan kunnen doen is het kleine en grotere menselijk leed dichtbij. "Bed, bad en brood", zoals de Pauluskerk dit in de praktijk brengt. Aangevuld met noodzakelijke medische zorg en een stuk aandacht.

Tot structurele oplossingen leidt dit lang niet altijd. Maar, met mensen op weg gaan, ze niet alleen laten in hun hopeloze strijd om een beter bestaan of acceptatie van hun geaardheid, daar blijven we voor knokken. Ook over 60 jaar zal er nog een Pauluskerk nodig zijn.

Hans Valkenburg

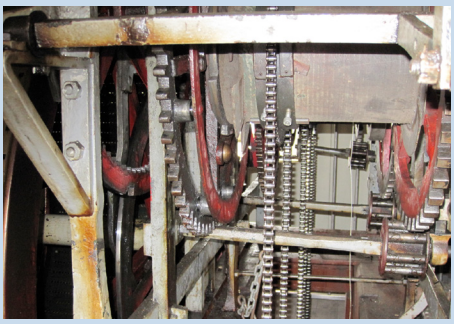

Uit het Schrijverscafé

Tulpen Soep

Met zeventig mensen in de bus
op weg naar duizenden tulpen en
één krokus . . .
Ons clubje van het eethuis heeft
elkaar wat beter leren kennen
we hebben de hele dag, tussen
de bloembollen door, achter elkaar
aan lopen rennen . . .
Het was de, tot nu toe,
leukste dag van het jaar
Dus 'vrienden van de Pauluskerk'
leg de plannen voor het volgend
jaar maar vast klaar . . .

Eric B

In deze rubriek publiceert de redactie, met instemming van de auteur, een gedicht dat werd gemaakt tijdens het "schrijverscafé" in de Pauluskerk.

Steun de Pauluskerk

Als u het werk van de Pauluskerk wilt steunen, kunt u een bijdrage storten op een van de onderstaande banknummers:

Stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk:
NL17INGB0005450726

Commissie van Bijstand Pauluskerk:
NL30INGB0005566116

Vereniging Vrienden van de Pauluskerk:
NL42INGB0005173535

Stichting Ondersteuning Mensen Zonder Verblijfstitel Pauluskerk (Stichting OMZO):
NL44INGB0000128044

Afscheid (maar niet helemaal) van Antoinette Bruijs

Vrijwilliger, koster en opnieuw vrijwilliger in drie Pauluskerken

Er lopen er nog rond in de Pauluskerk. Bezoekers, medewerkers en vrijwilligers die tot heden in de drie achtereenvolgende gebouwen van de Pauluskerk hun rol vervulden. Eén van hen is Antoinette Bruijs. Ondanks dat we beiden op de afgesproken tijd in de Pauluskerk waren, was het even zoeken om elkaar te vinden. Afspraken, agenda's, nieuwe medewerkers en de vele kamers in het nieuwe gebouw: het is soms nog even wennen.

Mauritsweg, Westersingel en opnieuw Mauritsweg. Dat is de route die Antoinette aflegde gedurende haar jarenlange betrokkenheid bij de Pauluskerk. Maar hoe ontstond het eerste contact? "Ik kende de Pauluskerk via mijn moeder, want die werkte een aantal jaren in de Probarosoos, de ontmoetingsplek op werkdagen voor de bezoekers", vertelt Antoinette. "Omdat ik dacht dat mijn beheersing van de Turkse taal wel nuttig kon zijn, meldde ik mij in 1993 als vrijwilliger bij de Pauluskerk. Ik trad in de voetsporen van mijn moeder en werkte een paar dagen per week in de Probarosoos. Na verloop van tijd werd die vrijwilligersfunctie omgezet in een dienstverband als banenpooler. Zo kwam ik te werken in de kosterij met een volledige baan van vijf dagen per week."

De redacteur herinnert zich dat Antoinette op een rustige en natuurlijke wijze gezag uitstraalde, waardoor goede contacten met de bezoekers mogelijk werden. Antoinette merkt op dat toegankelijkheid voor iedereen van groot belang is. "Door met alle bezoekers en medewerkers tijd te maken voor een praatje, bouw je goede contacten op en kun je toch de orde enigszins bewaren. Door vijf dagen per week aanwezig te zijn ken je op den duur iedereen. Ik werkte in een rooster met vroege en late diensten, soms werkte ik ook in de Nachtopvang", aldus Antoinette.

In de oude Pauluskerk werkte ze veel samen met Hans Visser. Het werk met de drugsgebruikers en de dealers was spannend en soms bedreigend. Het onmogelijke werd gedaan, het was altijd een volle bak in de kerk. "In de loop der jaren veranderde de samenstelling van de groep bezoekers", vervolgt Antoinette. "Drugsverslaafden reageren anders dan bijvoorbeeld alcoholverslaafden. Die laatste groep is over het algemeen agressiever. Dat neemt niet weg dat er in de Pauluskerk méér orde is dan in veel kroegen in het uitgaansleven tegenwoordig."

Een grote verandering was het vertrek van de verslaafden die meegingen met de Nico Adriaans Stichting naar een andere locatie. Het luidde de ontmanteling in van het oude gebouw. "Het was een lastige tijd", vertelt Antoinette. De verhuizing naar de overkant, de Westersingel, betekende erg wennen voor iedereen. De bezoekers en alle activiteiten zaten op elkaar gepropt, waardoor soms een grimmige sfeer ontstond. De recente verhuizing was natuurlijk ook weer een grote klus, maar in het nieuwe gebouw heeft alles en iedereen veel meer ruimte."

Vanwege gezondheidsredenen moest Antoinette haar baan bij de kosterij in 2012 helaas opgeven. Haar betrokkenheid bij de Pauluskerk bleef. ""Hier ligt mijn hart" zegt ze met overtuiging. Het is de bedoeling dat ze binnenkort op een of andere manier weer actief zal worden in de Pauluskerk als vrijwilliger.

Wat wil Antoinette nog graag kwijt aan de lezers van Pauluswerk? "Ik ben erg blij dat het werk van de Pauluskerk doorgaat. Ondanks negatieve publiciteit die af en toe opduikt, komen er toch steeds weer nieuwe vrijwilligers. De mix van oudgedienden en nieuwe mensen is belangrijk, zodat de geschiedenis van het werk, de mensen en activiteiten blijft aansluiten op elkaar. Als laatste wil ik pleiten voor een betere onderlinge communicatie. Daardoor blijven we elkaar begrijpen en weten we beter wat er allemaal speelt binnen de Pauluskerk". Waarvan akte!

Hans Valkenburg

Reis naar Palestina en Israël

Van 1 tot en met 11 mei was ik, samen met één van de vrijwilligers van de Pauluskerk: Serrie Kamerling, en 12 anderen op reis in Israel en Palestina. Een studiereis, georganiseerd onder de verantwoordelijkheid van Kerk-in-Actie, onder leiding van Meta Floor en Margriet Westers.

Ik ben Kerk-in-Actie zeer dankbaar, dat men deze mogelijkheid biedt daar naar toe te gaan onder het motto "Kom en Zie". Het was een inhoudelijk voortreffelijke reis, waarin wij een

beeld kregen van situaties en opvattingen van betrokkenen, Israëli's en Palestijnen, op verschillende plaatsen in Israël en de bezette gebieden, de Westbank. We spraken intensief met vertegenwoordigers van Israëlische en Palestijnse vredesorganisaties, van Israëlische settlements, van Palestijnse vluchtelingenorganisaties en van diverse kerken en kerkelijke organisaties. Tegelijk verstevigden Serrie en ik de banden met onze vrienden en vriendinnen, broeders en zusters, van de Lutherse gemeente van Beit Sahour, met wie de Pauluskerk al jaren een "everlasting friendship' heeft. Een dansgroep van de Lutherse School was vorig jaar aanwezig bij de opening van de nieuwe Pauluskerk.

Het was voor mij de 5e keer, dat ik er was. En opnieuw een indrukwekkende en vooral schokkende ervaring. Als u dit leest, zal ik een uitgebreid verslag van de reis gereed hebben gemaakt. Hier daarom een voorbeeld dat voor mij typerend is voor de situatie in het algemeen. Woensdagmiddag 7 mei, rond 17.00 uur. Wij bezoeken Sheikh Jarrah, een Palestijnse wijk in Oost-Jeruzalem, die steeds meer wordt overgenomen door de kolonistenbeweging, onder leiding van een Israëli, vertegenwoordiger van het Israëli Committee Against House Demoliti-

ons (elk jaar worden honderden Palestijnse huizen door de Israëlische overheid met de grond gelijk gemaakt in Oost-Jeruzalem en op de Westbank). Wij lopen de wijk in, waar

voorheen voornamelijk vooraanstaande Palestijnse families woonden. Nu wapperen op veel plaatsen Israëlische vlaggen. Wij komen langs een tuin met daarin een huis aan de voorkant waarvan een Israëlische vlag hangt. Wij worden welkom geheten door een oudere Palestijn, die vertelt, dat hij het huis in 1956 heeft gebouwd, nog in de tijd, dat Oost-Jeruzalem tot Jordanië behoorde. Hij heeft er al die tijd gewoond. Een paar jaar geleden besloot de Israelische overheid, dat het huis illegaal was gebouwd. Sindsdien heeft hij het voorgedeelte van zijn huis moeten verlaten. Daar wonen nu jonge kolonisten, die hem en zijn familie het leven onmogelijk proberen te maken, bijvoorbeeld door 's nachts harde muziek en lawaai te maken, zodat hij en zijn oude moeder, die in het achtergedeelte wonen niet of moeizaam aan nachtrust toekomen.

Wij zijn nog maar even in gesprek of plotseling meldt zich een kleine groep jonge settlers, die zich agressief gedragen, vragen wat wij komen doen en ons duidelijk maken, dat wij dienen te vertrekken. Wij doen dat niet, uiteraard, uitgenodigd als wij zijn door de eigenaar van het huis. Het leidt vervolgens tot een nogal onaangename situatie voor de huiseigenaar en voor ons. Er blijkt regelmatig te worden vreedzaam gedemonstreerd bij dit huis om een einde te maken aan deze op zijn minst intrieste en onrechtvaardige situatie. Tot nu toe tevergeefs. De Israëlische overheid beweegt de kolonisten niet het huis te verlaten. De stellige indruk bestaat, dat die hen juist de hand boven het hoofd houdt. Een voorbeeld van de situatie uit velen.

Wie meer wil weten over deze specifieke situatie, zie: http://www.justvision.org/myneighborhood. Als gezegd, een uitgebreid verslag van de hele reis van mijn hand volgt.

Dick Couvée

Kosmopolitisme. Samen in een ruimteschip

Bij de afgelopen redactievergadering noemde ik het onderwerp kosmopolitisme als onderwerp voor mijn bijdrage aan deze editie van Pauluswerk. Later bedacht ik me dat ik steeds onderwerpen kies die raken aan de corebusiness van de Pauluskerk: mensen ontvangen, mensen daadwerkelijk zien, en proberen hun nood te verlichten, en daarbij de omgeving, de stad, constant het verhaal blijven vertellen over deze mensen en hun beweegredenen. Kortom, de stad wordt betrokken bij deze mensen door acties zoals "Bed, bad en brood". De onderwerpen die ik tot nu toe behandeld heb in Pauluswerk, raken ook steeds aan deze belangrijke rol van de Pauluskerk. Zo ook dit onderwerp.

Mensensmokkel

Het gegeven dat steeds meer mensen op drift raken, vanwege oorlog en armoede, zou het meest besproken thema moeten zijn in de media en het politieke discours. Maar dan niet op de manier waarop dat nu gebeurt, maar vanuit de invalshoek van mensenrechten.
Recentelijk nog werd het nieuws beheerst door mediaberichten over de stroom vluchtelingen die ons land bereikte vanuit Syrië en Eritrea. Wat opviel in de berichtgeving over de Eritriaanse vluchtelingen dat er een directe link werd gelegd met mensensmokkel. In elke krantenkop werd dit genoemd. Er werd weinig tot niets verteld over de beweegredenen van de gevluchte mensen. Het accent lag op een criminele praktijk die met de vlucht van deze mensen verbonden was: mensensmokkel. Dat de vluchtelingen zelf eerst en vooral slachtoffer zijn van deze mensensmokkel werd voor het gemak achterwege gelaten. Wij worden onbewust beïnvloed door deze wijze van berichtgeving. Het is zo erg dat wij er niet meer van opkijken als de staatssecretaris op televisie oproept om uit te kijken naar Eritrees uitziende mensen in busjes op de snelweg. Een jacht op vluchtelingen? Dit is een zorgzame ontwikkeling waarmee niets wordt opgelost maar waardoor er alleen een verkeerde houding ontstaat tegenover immigranten-vluchtelingen. Is er ook een andere houding mogelijk, ingegeven door kosmopolitisme?

Stoïcijnen

Het woord Kosmopolis is een samentrekking van twee Griekse begrippen, kosmos en polis, het universum en stadstaat. Kosmopolitisme in de ogen van een Griekse filosofische groep, de Stoïcijnen, betekende dat je een inwoner van de kosmos was. Zij keerden zich tegen het concept van het behoren tot een geografische eenheid, de stadstaat in dit geval. Wel onderkenden zij het belang van ergens toe behoren: de open blik naar de wereld, was alleen mogelijk vanuit het geworteld zijn in de eigen tradities.

De filosofen uit de 18e eeuw die de wereld rondreisden en schreven over de verschillende culturen die zij ontmoetten, introduceerden een nieuw kosmopolitisme waarbij andere culturen werden bestudeerd, op een bijna antropologische wijze. Een van de bekendste kosmopolieten is de Franse verlichtingsfilosoof Voltaire. Hij reisde heel Europa door. Door zijn uitspraken tegen het Franse absolutisme moest hij vluchten. Hij deed ook onze Republiek aan. Ons land gold eeuwenlang als een gastvrij land met een uitstekend klimaat voor wetenschappers en mensen van allerlei pluimage. Kosmopolitisme werd in de 18e eeuw ook verbonden met mensenrechten. Immanuel Kant, omschrijft in zijn essay 'Zum ewigen Frieden' (1795) het concept van een 'recht op gastvrijheid'. Kant omschreef kosmopolitisme als een universeel mensenrecht: zolang de vreemdeling met vreedzame intenties komt moet je hem onderdak verschaffen.

"Das Recht eines Fremdlings, seiner Ankunft auf dem Boden eines andern wegen, von diesem nicht feindselig behandelt zu werden." Let op: het recht om niet vijandig behandeld te worden. Mooi uitgangspunt, maar in onze tijd is er sprake van precies het omgekeerde. Vluchtelingen worden zoals in bovenstaande aangaf gecriminaliseerd, nog voordat ze zich hebben kunnen aanmelden.

De waarde van ieder mensenleven

Kosmopolitisme wordt vaak uitgelegd als wereldburgerschap. Dit hoeft echter niet te betekenen dat iemand als een soort dandy regelmatig de wereld over reist. Men kan ook thuisblijven en kosmopolitisch zijn. Zoals de filosoof Pascal al wijselijk schreef in de 18e eeuw, kan men ook verbonden zijn met de wereld door alleen op zijn kamer te zitten. En hoe waar blijken zijn woorden nu. Met de huidige mogelijkheden van internet heeft het (fysiek immobiele) kosmopolitisme een enorme vlucht genomen. Via de sociale media verbind je je met mensen uit de hele wereld.

Kwame Anthony Appiah, Ghanees-Amerikaans filosoof, en cultuurtheoreticus, geeft de volgende definitie van het begrip kosmopolitisme:

"In het begrip kosmopolitisme zijn dus twee zaken verweven: we hebben verplichtingen tegenover anderen, ook tegenover anderen die niet behoren tot onze naaste familie, waarmee we geen formele band van gedeeld burgerschap hebben.
We nemen de waarde van ieder mensenleven serieus, en dus hebben we respect voor de gebruiken en overtuigingen waaraan die levens hun waarde ontlenen". (vrij vertaald uit: Kosmopolitisme. Ethics in a world of strangers. p. 13.)

Oikofobie

Dit kosmopolitisme, - je verbinden op een empathische wijze met de ander, waar deze zich ook bevindt in de wereld - wordt door sommigen gevreesd. Zoals ik eerder schreef in een vorig artikel, zijn hier zelfs nieuwe termen bij geïntroduceerd: "oikofobie, de afkeer van het eigene". (gelijknamige titel van het boek van Thierry Baudet, 2013). Kosmopolitisme wordt dan beschouwd als bedreiging: men is zo in de weer met de ander, de "vreemdeling", dat men in het uiterste geval zijn afkomst gaat verloochenen. Ook Alain Finkelkraut, de Franse denker buigt zich in zijn nieuwe boek 'L'identité malheureuse' over de Franse identiteit. Hij is van mening dat een "obsessieve voorkeur voor het egalitaire en het universele alles wegdrukt wat ons tot morele wezens, tot mensen maakt".

Ruimteschip aarde

Maar gelukkig zijn er ook andere geluiden dan die van voornoemde auteurs. Deze maand vonden er, zoals ik in bovenstaande al vermeldde, diverse gebeurtenissen plaats die ik verbond met kosmopolitisme. Ten eerste het overlijden van de ruimtevaarder, Wubbo Ockels. Zijn laatste statement maakt veel indruk. Mij raakte vooral de uitspraak "wij zijn allemaal astronauten in het ruimteschip de aarde". Dit is volgens mij het topppunt van kosmopolitisch denken. Het verbindt in een klap de gehele mensheid met elkaar. Wij worden ons bewust van de gedeelde ruimte. Bij dit beeld ondergaan we hetzelfde lot. De aarde als een ruimteschip dat door de oneindige onbegrensde ruimte draait.

Nergensburgers

Een ander universeel beeld van een schip is dat van de ark van Noach dat met enkele mensen en alle diersoorten stuurloos beweegt op de oneindige zee. Of draait, want begin dit jaar werd met de ontdekking van een kleitablet de theorie gepostuleerd dat de ark een ronde vorm had. De ark van Noach, staat opnieuw in de belangstelling bij het grote publiek. Er is zelfs een nieuwe Hollywoodfilm over verschenen.

Maar dat terzijde. We zijn weer terug bij het begin van dit artikel. Want laten we dat beeld vasthouden van dat ruimteschip, de aarde, waarin wij ons allen bevinden maar waarvan niemand het roer in handen heeft, wij zijn allen overgeleverd aan het lot. En laten we dan proberen om ons die bootjes voor te stellen, afgeladen, stuurloos ronddobberend over de golven, de bootjes met vluchtelingen op weg naar Lampedusa. Mensen die het predicaat wereldburger niet krijgen, maar eerder nergensburgers lijken te zijn.

Wanneer we onszelf voorstellen als passagiers van het ruimteschip aarde, zouden we dan wel de verbondenheid voelen, de lotsverbondenheid met deze mensen? Zijn we daartoe in staat? Dat is kosmopolitisme dat nodig is, het morele, ethische vermogen om de verbinding te leggen met ieder ander er voor hen te zijn. Er is namelijk plaats zat in het ruimteschip aarde.

Corien de Gier

Bezoek aan de keukenhof. Foto: Edita Ghukasyan

Bezoekers en vrijwilligers Pauluskerk naar Keukenhof

Op vrijdag 25 april 2014 maakten 70 bezoekers en vrijwilligers een uitstapje naar de Keukenhof. Bijgaand een origineel verslag door Inge van den Berg.

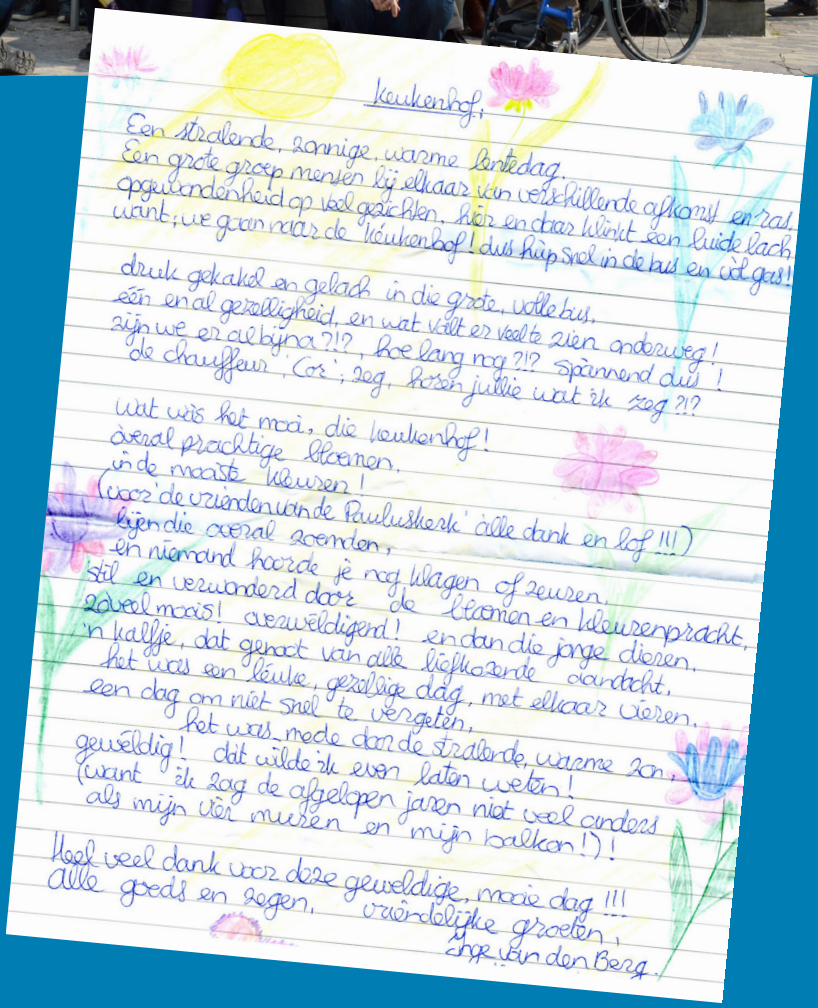

Keukenhof,

Een stralende, zonnige, warme lentedag.
Een grote groep mensen bij elkaar van verschillende afkomst en ras.
opgewondenheid op veel gezichten. Hier en daar wordt een luide lach
want; we gaan naar de Keukenhof! dus hup snel in de bus en vol gas!

druk gekakel en gelach in die grote, volle bus.
een en al gezelligheid, en wat valt er veel te zien onderweg!
zijn we er al bijna ?!?, hoe lang nog ?!? spannend dus !
de chauffeur, Cor; zeg, hoor jullie wat ik zeg ?!?

wat was het mooi, die keukenhof!
overal prachtige bloemen,
in de mooiste kleuren!
(voor de vrienden van de Pauluskerk alle dank en lof !!!)
bijen die overal zoemden,
en niemand hoorde je nog klagen of zeuren.
stil en verwonderd door de bloemen en kleurenpracht,
zoveel moois! overweldigend! en dan die jonge dieren.
'n kalfje, dat genoot van alle liefhebbende aandacht,
het was een fijne, gezellige dag, met elkaar vieren.
een dag om niet snel te vergeten,
het was mede door de stralende, warme zon.
geweldig! dat wilde ik even laten weten!
(want ik zag de afgelopen jaren niet veel anders
als mijn vier muren en mijn balkon!)!

Heel veel dank voor deze geweldige, mooie dag !!!
alle goeds en zegen, vriendelijke groeten,
Inge van den Berg.

“Wie had dat gedacht”

Degene die ik geïnterviewd heb voor dit stukje is Sam, hij is werkzaam bij de kosterij binnen de Pauluskerk. Sam geeft aan, dat hij dit werk met veel toewijding en plezier doet.

Naam:
Sam, dit staat voor Samuel, is een Baptische naam, welke hij heeft gekregen van zijn vader.

Geboren:
Sam is geboren in Indonesië.

Opgegroeid:
Sam heeft tot zijn 22e in Indonesië gewoond. Hij woonde bij zijn grootouders omdat zijn ouders gescheiden zijn. Toen hij 22 was, is hij naar Nederland verhuisd, hier ging hij bij zijn moeder wonen die toen al in Nederland woonde. Sam heeft 1 broer die 10 jaar in Nederland heeft gewoond, nu woont hij weer in Indonesië.

Op de vraag of Sam zelf ook weer terug zou willen naar Indonesië antwoordt hij meteen positief. Hij heeft heimwee naar het land en zijn familie.

Motivatie:
Sam vertelt dat hij ‘iets’ zoekt in zijn leven, werken voor een goed doel. Hij wil ook zijn best doen voor God. Hij geeft aan dat de Pauluskerk veel voor hem betekent.

Hobby’s:
Sam vindt poolen en biljarten leuk om te doen. Soms tafeltennist hij en natuurlijk schaken, dit doet hij vooral binnen de Pauluskerk.

Geluksgetal:
Sam geeft aan dat hij eigenlijk geen geluksgetal heeft. Ik vraag hem of er dan iets anders is wat hem geluk brengt. Hierop zegt Sam dat hij wat wil betekenen voor de maatschappij, hier wordt hij gelukkig van.

Lievelingskleur:
Sam houdt vooral van lichte kleuren, hier wordt hij vrolijk van. Zoals het zonlicht.

Lievelings muziek:
Sam luistert het liefst naar UB40 of de Beegees, in ieder geval liedjes waar hij vrolijk van wordt.

Interviewer:
Lisa Hendriks

ACTIVITEITEN PAULUSKERK

Open Huis
Iedere dag van de week ➔ 9:00 - 21:00 uur
Open Atelier
Iedere maandag ➔ 13:30 - 16:30 uur
Medische dienst (uitsluitend op afspraak)
Voor het maken van een afspraak:
Telefoon 010 - 4135600
(maandag t/m donderdag)
Eethuis
Iedere dinsdag-, donderdag- en vrijdagavond ➔ 17:00 - 18.00 uur
Voedselbank
Elke vrijdag ➔ 9:30 - 11:30 uur
Diaconaal spreekuur ds. D.J. Couvée
Iedere dinsdagmiddag ➔ 14:00 - 18:00 uur
Vluchtelingenspreekuur
Iedere dinsdag ➔ vanaf 11.00 uur
Iedere donderdag ➔ vanaf 14.00 uur
Maatschappelijk werk spreekuur
Iedere dinsdag ➔ vanaf 9.30 uur
Avondgebed
Iedere vrijdagavond ➔ 20:00 uur
Kerkcafé
Iedere werkdag ➔ 12:00 - 13:00 uur
Zondagmiddag ➔ 17:00 - 18:00 uur
Kerkdienst
Elke 1e zondag van de maand ➔ 10:30 uur
Begeleide stilteviering
Elke 2e zondag van de maand ➔ 10:30 uur
Engelstalige dienst
Elke 3e zondag van de maand ➔ 10:30 uur
Wake bij Detentiecentrum Rotterdam (Zestienhoven)
Elke 1e zondag van de maand
➔ 19:00 - 20:00 uur
Bezoekadres Pauluskerk:
Mauritsweg 20, 3012 JR Rotterdam.
Voor meer informatie over activiteiten van de Pauluskerk zie ook www.pauluskerkrotterdam.nl

COLOFON

Pauluswerk beschrijft activiteiten van de Pauluskerk en is bedoeld voor leden, vrienden en belangstellenden van de Pauluskerk.

REDACTIE

Dick Couvée, Corien de Gier en Hans Valkenburg. Het eerstvolgende nummer verschijnt najaar-winter 2014.
Reacties, mededelingen en bijdragen voor dit nummer kunnen tot uiterlijk 1 oktober 2014 gestuurd worden naar:

Stichting Samen 010,
Hang 7, 3011 GG Rotterdam
tel.: 010 - 466 67 22, fax.: 010 - 466 67 14
e-mail: info@samen010.nl
Plaatsing is ter beoordeling aan de redactie.
Vormgeving: Studio Voetnoot, Utrecht
Druk: Drukkerij Kapsenberg van Waesberge, Rotterdam